Numer I.

DZIENNIK URZĘDOWY
WOIEWODZTWA MAZOWIECKIEGO.

w Warszawie dnia 18. Listopada 1816. Roku.

Boni civis est, nosse instituta et leges civitatis iisque obtemperare.

z WYDZIAŁU *Służby Publiczney.*

KOMMISSYA WOIEWODZTWA MAZOWIECKIEGO.

Do Urzędników i Obywatelów wszelkiego Stanu i Stopnia w tymże Woiewodztwie.

Zaraz po rozpoczęciu Urzędowania z wróciła baczną swą troskliwość na cel i dobre skutki, z wydawania Urzędowego Dziennika wypływaiące, i mniema: że takowe każdemu z Urzędników publicznych y Obywatelów, o wiadomość ciągłą, ustaw, zarządzań i rozkazow kraiowych, interessowanemi być powinnych, przyzna należnie są dogadzaiącemi. Tym sposobem bowiem Urzędnicy publiczni, a mianowicie gminni, o woli Rządu i zamierzonym ku ich wykonaniu czasie, niemniey o sposobach wykonania, nayłatwiey i nayspieszniey zawiadomionemi bydź mogą. Używane Cyrkularze a przez nie obsyłany obowiązek, odpisywania zaleceń i roskazów Rządowych, częstokroć niedosyć czytelnemi bydź mogących, nietylko z uymą czasu utrudza każdego, ale nawet niepewnego onych doyścia i dokładnego zawiadomienia się o rzeczy, staie się powodem. Przez Dzienniki iak dawniey Departamentowe, a teraz Woiewódzkie, formowanym bydź iedynie może dokładny zbior wiadomości o urządzeniach Kraiowych, z oszczędzeniem papieru, i z ułatwieniem utrzymania Akt gminnych, do czego równie Woyci iak i Burmistrze, przez prawo są obowiązanemi.

Co do Obywatelów i Mięszkańców Woiewództwa, ta ieszcze większa z tąd dla nich wynika korzyść, że przez ten iedynie sposób, zawiadamianemi będąc

wcześnie o woli Rządu, i włożonych przez nią, na nich obowiązkach, tym łacniey do ich wypełnienia usposobić się mogą, z uniknieniem skutków przymuśnéy Exekucyi, za zaniedbanie lub niewypełnienie w czasie przyzwoitym dysponowanéy.

Tym także iedynie sposobem każdy, kogo to obchodzić może, zainformowanym zostaie iak dalece i w iakim sposobie Urzędnicy podwładni, zleceniom Kommissyi Woiewódzkiey, zadosyć czynić są obowiązanemi, a tak na przypadek doświadczonego ucisku, gotowy iuż przez to samo znaydą sposób do udowodnienia skargi swéy na doznaną dolegliwość.

Ta nakoniec działań administracyinych iawność, stanowić może, o zaletach lub błędach Urzędników prawdziwą i zgodną z przekonaniem opinią, do czego każdy z poswięcaiących się Służbie publicznéy niezaprzeczone ma prawo.

Równie przez Dzienniki Woiewódzkie wynalazki, odkrycia i doświadczenia pożyteczne, z korzyścią dla nasladować ie chcących ogłaszanemi bydź mogą, niemniey wszystkie doniesienia przez któreby prywatni Woiewodztwa Obywatele lub Mieszkańcy odkrycia lub odzyskania strat lub szkod doswiadczonych, od publiczności zażądali.

Takie powody i na nich gruntuiące się przekonanie, zapewniaią wcześnie Kommissyę, że Urzędnicy publiczni w zakręgu iey działań, znayduiący się, skromnie na Złł. 10. (wraz z żądaną teraz przez Urząd pocztowy opłatą) rócznie obrachowaną, półrocznie anticipative opłacać się maiącą, chętnie zaspokaiać, i do Kommissarzów Obwodowych bez przypomnienia odsyłać zechcą. Sposób dochodzenia i odbierania dzienników przez Burmistrzów i Wóytów, iako też ogłaszania ustaw i rozkazów w nich zawartych, urządzeniem do Kommissarzy Obwodowych pod dniem dzisieyszym expedyowanym i poniżey przez Dziennik Woiewódzki ogłoszonym, dokładnie iest przepisany; do czego Ciż Urzędnicy Gminni w wykonaniu ścisle zastosować się zechcą. Pamiętać także maią: że gdyby w czasie przyzwoitym iak zarządzonym zostało, Dzienników sobie przeznaczonych nieodbierali, nietylko co do zaniedbania obowiązków im poleconych, niewiadomością onych zasłaniać by się niemogli; ale nadto za wszystkie ztąd dla szczególnych Obywatelów wynikaiące szkody i ponoszenia Exekucyi, odpowiedzialnemi stać by się musieli.

Którzy by zaś Obywatele lub mięszkańcy Woiewództwa, Urzędów Burmistrza lub Wóyta nie sprawuiący, dla swego szczególnego użytku lub potrzeby, Dziennik Woiewódzki odbierać chcieli, raczą w tey mierze zdołączeniem cało roczney należytości zgłosić się franco do Sekretarza Jeneralnego Kommissyi Woiewodzkiey, a razem wyznaczyć mieysca z których bądź przez pocztę, bądź przez Kommissarza Obwodowego i własnego Wóyta, w sposób urządzeniem wskazany, takowe Dzienniki odbierać sobie życzą.

Wzywa na ostatek Kommissya każdego Dziennik Woiewódzki prænumerować obowiązanego, lub odbierać takowy dla własney potrzeby żądaiącego, ażeby na przypadek niedoyścia w właściwym czasie którego kolwiek bądź numeru rzeczonego Dziennika, doniósł otém bezwłocznie Sekretarzowi Jeneralnemu, udowodniaiąc zawsze okoliczności i przyczyny opóźnienia, dla przedsięwzięcia przez Kommissyą zaradnych przynaymniéy nadal szrodków, i pociągnienia Sprawcę tegoż opoźnienia do odpowiedzialności.

w Warszawie dnia 11. Listopada 1816 Roku.

PREZES KOMMISSYI WOIEWODZKIEY.

Rembieliński. *Filipecki*, Sekr. Jeneraln.

KOMMISSYA WOIEWODZTWA MAZOWIECKIEGO.

Do Wszystkich Kommissarzy Obwodowych.

Uwiadomia W. Kommissarza delegowanego do Obwodu N. iż od dnia 18. b. m. Dziennik dawniey Departamentowy, a teraz Woiewodzki na nowo wychodzić będzie i że na czas pierwszy redakcyą onego W. Filipeckiemu Sekretarzowi Jeneralnemu Kommissyi Woiewodzkiey poruczyła.

Z dołączoney tu Specyfikacyi wyczyta W. Kommissarz iaka ilość Exemplarzy tegoż Dziennika w Obwód Administracyi iego powierzony, przyséłaną mu będzie: oraz że dla Uboższych tylko Gmin, pięć Exemplarzy bezpłatnych przeznacza się. Co, iako obwieszczenie w Numerze pierwszym Dziennika do Obywateli i Urzędnikow wszelkiego stopnia i stanu w Woiewództwie umieszczone, wskazuie nieodzowny obowiązek utrzymywania Dziennika Woiewódzkiego przez każdego Wóyta tudzież Burmistrza i uiszczania prenumeraty, na teraz z powodu żądaney przez Urząd pocztowy za przesyłanie Dzienników opłaty, rocznie na Złł. pol. 10 obrachowanéy, a to w ratach połrocznych regularnie anticipative po Złł. polskich 5. wynoszących — w czym następuiące udziela W. Kommissarzowi bliższe przepisy i obiaśnienia.

1mo. Dziennik Woiewódzki wychodzić będzie w tydzień raz i obeymować naymniey arkusz ieden.

2do. Umieszczane w nim będą wszystkie urządzenia Administracyine, Skarbowe, Policyine, tudzież inne obwieszczenia i doniesienia.

3tio. Za każdym wyiściem przesyłać go będzie Redakcya w wyrachowanych Exemplarzach przez Pocztę, pod rubryką Rządową.

4to. Na teraz z początku odsyłanie Dziennika dziać się będzie sposobem dotąd używanym, to iest na ręce W. Kommissarza pocztą — W. Kommissarz zaś otrzymane Exemplarze bezwłocznie wręczy Interessentóm — Żąda atoli Kommissya w dniah naydaley 8. doniesienia z dokładnością, na ręce których Burmistrzów w Miastach, gdzie poczty dochodzą, w iakiey ilości, i dla których gmin czyli Urzędnikow na ich czele będących w pewnym okręgu, exemplarze Dziennika końcem odebrania ich z tamtąd co tydzień przez osoby interessowane, wprost przesyłane bydź mogą? — Resztę zaś exemplarzy udzieliłaby Kommissya na ręce W. Kommissarza dla wręczenia ich Prenumerantom przez Zandarmów, lub sposobem odsyłania od Gminy do Gminy, z przynależnym atoli zabespieczeniem doyścia, i pod odpowiedzialnością tak Wóyta iak i Burmistrza za zwłokę w odesłaniu, a co gorzey stracenie którego Exemplarza — Przesyłaiąc takowe Dzienniki, W: Kommissarz na każdym Exemplarzu za każdą razą zapisze dla którego każdy znich, Burmistrza lub Wóyta iest przeznaczony, i takowy adress podpisem swym poświadczy. — O doyściu Dziennika w przeznaczone mieysca W. Kommissarz z peryodycznych rapportow Osób na których ręce, one przesyłane będą przekonywać się, a nieregularnych Wóytow i Burmistrzów w odebraniu Dziennika Kommissyi, dla pociągnienia ich do kary porządkowey donieść nieomieszka.

5to. Urządzi W. Kommissarz, aby wszystkich poiedynczych Wsi do iedney gminy należących, Sołtysi co tydzień w dzień Niedzielny, do Wóyta schodzili się, który im urządzenia w Dzienniku zawarte, publikować winien, z wezwaniem, aby podług nich zachowali się — Z uskutecznioney publikacyi, zapisze Wóyt protokół w którym wyrazi iż:

„ wdniu N. zawarte w Numerze N. Dziennika Woiewódzkiego urzą-
„ dzenie, przez Sołtysów do publiczney podał wiadomości.

Takie protokóły przez Sołtysów podpisane, Wóyci co dwa tygodnie W. Kommissarzowi, a W. Kommissarz protokuły zebrane z całego Powiatu w dni 10. po upłynieniu każdego miesiąca przesyłać będzie Kommissyi, iak nayregularniey i pod karą porządkową Złotych 6. za uchybienie.

6to. Wóyci mogą wzywać Proboszczów, aby urządzenia Kraiowe w kościołach w dni Niedzielne w miarę potrzeby publikowali, w którym to celu Dzienników swych udzielać im winni. To ich iednakże bynaymniey nieuwalnia od publikowania onych przez Sołtysów, stosownie do punktu 5go. urządzenia.

7mo. Lubo zaś napoczątku ninieyszego udzielona iest W. Kommissarzowi Specyfikacya w iakiey ilości Dzienniki do Obwodu przesyłane bydź maią, z obrachowaniem należytości za nie przypadaiącey, gdy przecież teraz żadne uwolnienie, ani wyiątek od trzymania Dziennika, prócz Gmin dowiedzionego ubóstwa, dla których bezpłatnie pięć exemplarzy załączać nieprzepomni Kommissya, niebędą dopuszczone; przeto W. Kommissarz skonfrontuie ściśle specyfikacyę z liczbą Osób obowiązanych do trzymania Dziennika i uformowawszy nową dokładną onych Listę in duplo w rubrykach. —

1. Numer bieżący.
2. Jmie i Nazwisko trzymaiącego Dziennik i Nazwisko Gminy.
3. Urząd Naczelnika to iest czyli Wóyt lub Burmistrz.
4. Jlość Exemplarzy.
5. Jlość roczney opłaty.
6. Adnotacye, w którey wyrazić należy Gminy ubogie, — J takowę listę przez siebie podpisaną, i w rubrykach, ilości Exemplarzy tudzież ilości opłaty podsummowaną, w iednym Exemplarzu Kommissyi iak nayprędzey odeśle, a drugi w aktach swych zachowa. —

8vo. Dzienniki Woiewódzkie zszywane i w Archiwach Wóytowskich zachowane bydź winny, w takim porządku, aby Wóyci, każdego do nich przychodzącego Obywatela o urządzeniach Kraiowych należycie informować mogli. W. Kommissarz przy obiazdach Obwodu w skutek przepisu Organizacyi władz Administracyinych pod d. 3. Lutego r. b. dopełnionych, uważać będzie, aby Wóyci obowiązku tego przynależnie pilnowali, i że temu dozorowi W. Kommissarz zadosyć uczynił, w relacyach swych z obiazdu donośić nieomieszka.

Wprzypadkach w którychby W. Kommissarz chciał co umieścić w Dzienniku, z żądaniem swym do Sekretarza Jeneralnego Kommissyi iako Redaktora Dziennika prosto udawać się może. Interessa Rządowe bezpłatnie umieszczane będą. Obywatelskie zaś żądania na koszt samychże podaiących.

Co W. Kommissarz w uskutecznieniu tego urządzenia przedsięwezmie, o tém w ciągu dni 10ciu. Kommissyi zarapportuie. Zastrzega się atoli ninieyszym nieodmiennie, iż prenumerata za pierwsze połrocze, od dnia 18 Listopada r. b. zaczynaiące się, natychmiast od obowiązanych do trzymania Dziennika zebrana, i na ręce Sekretarza Jeneralnego pod rubryką Rządową do dnia 10 Grudnia r. b. naydaléy w zupełności odesłaną bydź ma, którem ma moc zakwitowania i opłacania bez po-

średnio Poczcie należnego za przesyłanie Dziennika quantum. Wczym Kommissya żadnych wymówek trudności i niemożności nieprzyimować zamierza; i że należność zalegaiącą z pensyi W. Kommissarza za każde półrocze potrącać będzie, wcześnie ostrzega.

w Warszawie dnia 11 Listopada 1816 roku.

PREZES *Kommissyi*

Rembieliński *Filipecki* Sekr: Jeneral:

W Imieniu Nayiaśnieyszego
ALEXANDRA I.
Cesarza Wszech Rossyi, Króla Polskiego, ect. ect. ect.
NAMIESTNIK KROLEWSKI w RADZIE STANU.

W rozwinięciu artykułów 83 i 84 ustawy konstytucyyney, na przełożenie Kommissyi Rządowey Spraw Wewnętrznych i Policyi, po wysłuchaniu zdań ogólnego Zgromadzenia Rady Stanu, postanowiliśmy i stanowiemy następuiącą organizacyią Władz administracyynych.

TYTUŁ I.
O Kommissyi Woiewodzkiey i iey składzie.

Artykuł 1. Kommissyia Woiewódzka iest naczelną Władzą administracyyną w Woiewództwie. Ogniwem iey pośredniém są Urzędnicy umieszczeni w Obwodach, a ostatniey Zwierzchności mieyskie i wieyskie. Wykonywa rozkazy wszystkich Kommissyi Rządowych.

Art: 2. Kommissyia Woiewódzka składa się:

z Prezesa,
z 5ciu Kommissarzy zasiadaiących,
z Kommissarzów Delegowanych, w liczbie równey Obwodom,
z Sekretarza Jeneralnego.

Art: 3. Mieć będą dodanego Assessora prawnego, nie mniey potrzebną liczbę innych Assessorów, tudzież applikantów, i kancellaryą.

TYTUŁ II.
O attrybucyach Kommissyi Woiewodzkiey i iey podziale.

Art: 4. Kommissyia Woiewódzka za pośrednictwem podwładnych sobie urzędników podaie do wiadomości i przywodzi do skutku w obrębie Woiewodztwa prawa, urządzenia szczególne, i rozkazy od Kommissyy Rządowych wychodzące.

Czuwa nad porządkiem wewnętrznym, bezpieczeństwem osobistem mieszkańców, całością własności publiczney i prywatney, oświeceniem publiczném, zgoła nad tem wszystkim, co w obrębie Woiewództwa Naród i Rząd obchodzić może.

Art: 5. Kommissyia Woiewódzka utrzymuie ciągłe stosunki z sądami kraiowemi Ziemskiemi i Grodzkiemi. Znosi się z Kommendantem w Woiewodztwie dla porządnego przeprowadzania i umieszczania woysk, tudzież zapobiegania wszelkim sporom i nadużyciom, iakieby się między woyskowemi z cywilnemi wydarzyć mogły, w każdym przypadku takowych sporów lub nadużyciów czyni potrzebny wywód przez śledztwa. Doziera wszelkich urzędników i officyalistów publicznych w obrębie Woiewodztwa swéy Władzy podległych, i onych środkami prawem przepisanemi do ścisłego pełnienia obowiązków znagla. — Rozpoznaie i rozstrzyga skargi i zażalenia. Przedstawia prośby i potrzeby mieszkańców Rządowi.

Art. 6. Kommissyia Woiewódzka dzieli się na wydziały następuiące:

1. Wydział wyznań Religiynych i Oświecenia narodowego.
2. Wydział administracyyny,
3. — woyskowy.
4. — skarbowy.
5 — policyyny.

Art: 7. Do wydziału wyznań Religiynych i Oświecenia narodowego należy:

a) Dozór nad funduszami duchownemi i edukacyinemi — nad szkołami, konwiktami i pensyami oboiey płci, — nad bibliotekami i składami naukowemi — nad gmachami i domami czci Religiyney i publicznemu oświeceniu poświęconemi, — nad wpływami do kass szkolnych, — nad moralnością i regularnością pracy nauczycielów publicznych.

b) Wizytowanie szkół.

c) Popisy publiczne.

d) Wolność wyznań.

e) Wolność druku podług przepisów.

Art: 8. Do wydziału administracyynego należy to wszystko, co się tycze:

a) podziału Woiewództwa,

b) wszelkich Zgromadzeń politycznych,

c) gospodarstwa kraiowego,

d) statystyki.

e) wszelkiey własności publiczney w attrybucyiach innych wydziałów nieobiętey,

f) Instytutów publicznych,
g) ztowarzyszeń partykularnych,
h) fabryk, rękodzieł, kunsztów, kopalni, handlu, rzek. kanałów, dróg publicznych, zgoła wszelkiego rodzaiu kommunikacyi,
i) budownictwa,
k) dozoru gmachów i wszelkich budowli, ku ozdobie i wygodzie publiczney służących,
l) dozoru nad wykonaniem urządzeń pocztowych,
m) porządek akt ślubów, chrztów i pogrzebów, oraz tychże aktów rewizyi.

Art: 9. Do wydziału woyskowego należy to wszystko, co się tycze:
a) opatrywania potrzeb woyska, — *b)* zaciągów woyskowych, — *c)* urządzenia milicyi — *d)* składów żywności. — *e)* urządzenia przechodów woysk, — *f)* rozkwaterowania.

Art: 10. Do wydziału skarbowego należy:
a) pobor i exekucya środkami prawem przepisanemi wszelkich podatków i wpływów publicznych,
b) dozor nad kassami tychże poborów w obrębie Woiewodztwa znayduiącemi się, i rewizyia onych.
c) dozor nad cłami, magazynami solnemi, tabaki, tytuniu i stępla.
d) Administracyia dóbr i lasów narodowych w Woiewództwie,
e) rozpoznawanie próśb o allewiacyie.

Art: 11. Do Wydziału Policyi należéć będzie:
a) zapobieganie wypadkom szkodliwym, bezprawiom i zgorszeniu publicznemu.
b) czuwanie nad spokoynością, porządkiem, ochędostwem i wygodą publiczną, nad nierozszerzeniem się szkodliwych nałogów: iako też nad całością i zabezpieczeniem praw własności i wolności osobistey.
c) wydawanie paszportów i zaświadczeń,
d) dozor nad Radą lekarską i urzędnictwem zdrowia,
e) zapobieganie wszelkim zarazom,
f) administracyia szpitalów, więzień i domów poprawy.
g) przestrzeganie iednostayności miar i wag,
h) stanowienie taxy pierwszych potrzeb życia po miastach i miasteczkach,
i) wzieranie w wexlarstwo i tandeciarstwo,
k) czuwanie nad iarmarkami i targami,
l) zapobieganie żebractwu i prożniactwu.

Art: 12. Kancellarya Kommissyi urządzoną będzie podług powyższych podziałów.

(*Dokończenie w następnym Numerze.*)